

הקדמת מילים: פרופ' רון שפירא

פרופ' רון שפירא, מופקד הקתדרה ע"ש פרנק פ. צ'רץ,
הפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר-אילן

אסופת רשימותיו של עו"ד יראון פסטינגר, המתובלת בחיבורים שיש להם זיקה חלקית לדברים שכתב הוא עצמו, מציגה תפיסת עולם החלטית, רבגונית – אך עקבית, שיסודותיה העיקריים הם: דבקות בערכים ציוניים, שמירת האינטרסים המקצועיים של עורכי הדין, התנגדות למגמת ה'אקטיביזם השיפוטי' של בית המשפט העליון ורגישות חברתית.

שמחתי על שכיבדוני בהקדמת מילים לאסופה זאת, שלחלק מתכניה אני מסכים בהתלהבות ולחלקם אני מתנגד בתקיפות, בין השאר משום שהיא מספקת הזדמנות מצוינת לשאת דברים 'בזכות המבוכה ובגנות הטיח'.

ביקורתו נטולת הכחל והסרק של עו"ד פסטינגר היא בבחינת חידוש מרענן באופני ניהול השיח הציבורי, בעיקר על רקע השוואתה לדלות ולרפיסות שבהן מנהלים אחרים מחברינו למקצוע עריכת הדין ויכוחים על שאלות חשובות ומרכזיות. בשל נטייתם המקצועית להתרחקות מאידיאולוגיה ולהדחקת כל אמוציה ממחלוקות, דיונים ציבוריים המנוהלים בידי עורכי דין מזכירים לעתים קרובות את דבריו של ר' שמעון בר-יוחאי לאותו סבא: "זונות מפרכסות זו את זו, תלמידי חכמים לא כל שכן". הכל מסווים את כוונותיהם האמיתיות, מתיפייפים בכיבודים הדדיים ומשטחים כל מחלוקת לרמתה המעשית וקצרת-הטווח. על רקע זה, פועלים דבריו של פסטינגר על הקורא המשפטן, המצוי בעמדת תרדמה מתמדת, כסטירת לחי מעוררת, המזרימה דם בלחיים ואדרנלין במחזור הדם. גם באותם מקרים בהם אני בר-פלוגתא לרעיונותיו והשקפותיו, אני נאלץ להכיר בכך שעצם הבעתם על ידו מהווה פרובוקציה קונסטרוקטיבית. דומה כי גם מי שאינו מסכים כלל ועיקר עם עמדותיו הנוקבות, מעריך את העומק האידיאולוגי שלהן, המודעות ההיסטורית של בעליהם, כנותן, ויכולתן לאתגר את השקפותיו של הקורא.

עיון כרוניולוגי באסופת המאמרים מראה כי מבחינה מסוימת הקדימה כתיבתו של פסטינגר את זמנה. נימת האזעקה והמשבר הנלווית לדבריו,

שנדמתה במאמריו המוקדמים כמופרזת בחומרתה, ניבאה את העתיד להתרחש. כך, למשל, כיום מודעים הכול לכך שמערכת המשפט נקלעה למשבר חמור, הן מבחינת חוסר יכולתה לספק לציבור את השירות שהציבור ראוי לו והן מבחינת המתח שהדבר משרה על כל העוסקים במלאכה: שופטים, עורכי דין, רשויות אכיפה וגורמי מנהלה. ברם, בשעתו הציגו אך מעטים גישה משלהם לבעיה, וטרחו להטיחה בפרצופנו הקולקטיבי.

כתיבתו של עורך־דין פסטינגר כפובליציסט מעידה בו שהוא עורך דין לעילא: ביטויו בהיר, נוקב ובוטה; אין עליו מורא, זולת מורא הדין; הוא חרוץ באיסוף העובדות הנוגעות לטיעונו; אומר על ראשון 'ראשון' ועל אחרון 'אחרון', ומודה על האמת.

אין יפה לפתיחת אסופה זו מן הסונטה של שד"ל – איש חריף, קשה ורודף אמת וצדק – "האמת נסי":

האמת נסי / שמואל נוד לוצאטו

קשט וישר, אמת בת שמים,
אותך מנער ועד פה אהבתי;
מעז מצר בעבורך נצבתי,
דורך הקשת וחוגר מתננים.

לפני השקר פרועי ברבים
רבים ראיתי, ואת ריבך רבתי;
מרמה שקצתי, נכלים תעבתי,
כבוד הנחלתי לקרי כפים.

על פן משטמה ומשאת החלה
ביני וידידי; חסר לב שמוני
ולדון קישוט המשגע דמוני,

נאנה ושחורה, גבירתי, עד קבר
טוב לי עליך שאת חרפת גבר;
אהיה קישוט מפני קשט סלה.